

Foto: Vladimír Žuffa

ZUBERSKÉ NOVINY

P O D R O H Á Ľ S K Y O B Ć A S N Í K

Ročník XIV.

Číslo 4

15. 10. 2010

27. novembra budeme voliť starostu a poslancov

VYHLÁSENIE KANDIDATÚRY

pre voľby starostu obce v Zuberci dňa 27. novembra 2010

Miestna volebná komisia v Zuberci podľa §23 zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov vyhlasuje, že pre voľby starostu obce zaregistrovala týchto kandidátov:

1. **Marián Jurina, Ing.**, 56 rokov, technik, Záhradná 266, Zuberec, nezávislý kandidát
2. **Vladimír Šiška, Ing.**, 48 rokov, starosta obce, Roháčska 135, Zuberec, Kresťanskodemokratické hnutie, SMER – sociálna demokracia, Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko, Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana

VYHLÁSENIE KANDIDATÚRY

pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva v Zuberci dňa 27. novembra 2010

Miestna volebná komisia v Zuberci podľa §18 zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov vyhlasuje, že pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva zaregistrovala týchto kandidátov:

1. **Ján Bistar**, 64 rokov, technik, Záhradná 268, Zuberec, KDH
2. **Eduard Borsík**, 49 rokov, stavbár, Radová 406, Zuberec, KDH
3. **Martin Filek**, 38 rokov, SZČO, Hrady 238, Zuberec, nezávislý kandidát
4. **Martin Harmata**, 29 rokov, SZČO, Prte 579, Zuberec, KDH
5. **Tomáš Harmata**, 57 rokov, frézár, Hrady 247, Zuberec, SNS

6. **Katarína Harmatová, Mgr.**, 31 rokov, účtovníčka, Andreja Bažika 24, Zuberec, KDH
7. **Milan Hudec**, 44 rokov, SZČO, Záhradná 286, Zuberec, ĽS HZDS
8. **Ján Jurina**, 56 rokov, dôchodca, Hrady 303, Zuberec, SDKÚ-DS
9. **Lubomír Kováč**, 47 rokov, SZČO, Radová 406/4, Zuberec, SDKÚ-DS
10. **Veronika Kulinová**, 43 rokov, SZČO, Za Žlebami 517, Zuberec, nezávislá kandidátka
11. **Jarolím Matys**, 53 rokov, SZČO, Hrady 435, Zuberec, SMER – SD
12. **Milan Mikláš ml.**, 41 rokov, súkromný podnikateľ, Záhradná 258, Zuberec, SMER – SD
13. **Marcel Pardek, Ing.**, 40 rokov, informatik, Družstevná 143, Zuberec, KDH
14. **Tibor Šenkár, Ing.**, 28 rokov, SZČO, Hrady 308, Zuberec, ĽS HZDS
15. **Anton Šiška**, 56 rokov, vodič, Záhradná 270, Zuberec, SNS
16. **Vladimír Šroba, Ing.**, 45 rokov, stredoškolský pedagóg, Hlavná 297, Zuberec, SNS
17. **Lucia Šrobová Lexmann, Mgr.**, 32 rokov, právnička, Roháčska 92, Zuberec, KDH
18. **Tomáš Urban, Ing.**, 29 rokov, požiarny technik, Andreja Bažika 210, Zuberec, KDH
19. **Rudolf Žuffa**, 40 rokov, záchranár HZS, Roháčska 103, Zuberec, KDH
20. **Daniela Žuffová**, 41 rokov, SZČO, Záhradná 262, Zuberec, KDH

V Zuberci, 5. 10. 2010

Ing. Tibor Šenkár st., predseda miestnej volebnej komisie

Nie všetci sme sa narodili na jar, nie všetci dozrievame v jeseni. Boh nerobí s každým vyúčtovanie v októbri. Je čas jesene. Zbierame úrodu. Zhŕňame investované.

Jar, leto, jeseň, zima – kolobeh času v prírode. V živote človeka sú však všetky obdobia súčasne: jar i jeseň, leto i zima. Zdalo by sa nám, že u detí je len jar a u starcov iba jeseň; že u detí je čas prijímať a brať a u dospelých len čas dávať a rozdávať. Avšak aj deti majú každý deň prinášať úrodu, aj starcom treba každý deň sadiť a rozsievať.

Je čas sv. Vendelína. Je čas zbierania úrody, ale aj čas sadenia. V škole sadiť v novom

školskom roku už jeden mesiac. V kostole v mesiaci október sadiť prostredníctvom modlitby posvätného ruženca. V kostole i na fare rozsievať Božie Slovo.

Veď je toľko sŕdc s výnimočnou pôdou, ktoré prinášajú úrodu a zároveň očakávajú novú sejbu či sadenie.

Za toto všetko chceme v tieto dni Pánu Bohu poďakovať. Budme tými, čo prinášajú plody dobrej a lásky a zároveň sú otvorení pre prijatie každého semienka dobrej.

Požehnaný čas sv. Vendelína i čas jesene. Čas, ktorý sa môže stať jarou.

Marián Dopater
váš duchovný otec

DOZRIEVANIE

Uznesenie obecného zastupiteľstva z 30. júla 2010

Obecné zastupiteľstvo obce Zuberec

1. Berie na vedomie

- Určenie zapisovateľa – Mgr. Pavol Šroba
- Určenie overovateľov zápisnice – Marta Bebejová, Ing. Marcel Pardek
- Kontrolu plnenia uznesení obecného zastupiteľstva
- Informácie starostu obce
- Správu o technicko-organizačnom zabezpečení Podroháčskych folklórnych slávností 2010

2. Schvaľuje

- Program zasadnutia obecného zastupiteľstva podľa pozvánky s doplnením bodu „Zásady odmeňovania poslancov, predsedov a členov komisií obecného zastupiteľstva obce Zuberec“
- Návrhovú komisiu v zložení – Stanislav Jantofák, Vladimír Magerčák
- I. Prijatie úveru o výške 267 982,14 eur na vyfinancovanie nenávratného finančného príspevku projektu „Prístavba požiarnej zbrojnice“
- II. Prijatie úveru vo výške 52 483,41 eur na vyfinancovanie neoprávne-

ných nákladov projektu „Prístavba požiarnej zbrojnice“

- Schvaľuje ručenie úveru bianko zmenkou na nenávratný finančný príspevok projektu a ostatné zdroje
- Zásady odmeňovania poslancov, predsedov a členov komisií zriadených obecným zastupiteľstvom
- Úpravu rozpočtu obce – rozpočtové opatrenie č. 1 na rok 2010
- Plán zasadnutí obecného zastupiteľstva na 2. polrok 2010
- I. Na budúce volebné obdobie 9 poslancov v jednom volebnom obvode
- II. Rozsah výkonu funkcie starostu Obce Zuberec v novom volebnom období na plný úväzok
- Schvaľuje odpredaj pozemku pre Klementínu Šiškovú, bytom Zuberec 264, parc. č. 702/2 o výmere 7 m² a parcela 702/3 o výmere 8 m² špecifikovaných geometrickým plánom č. 48/2005 zo dňa 12.12. 2005. Kúpna cena 1 € / m² – dosporiadanie pozemku.

Ing. Vladimír Šiška
starosta obce Zuberec

Uznesenie obecného zastupiteľstva z 24. septembra 2010

Obecné zastupiteľstvo obce Zuberec:

1. Berie na vedomie

- Určenie zapisovateľa – Mgr. Pavol Šroba
- Určenie overovateľov zápisnice – Stanislav Jantofák, Vladimír Magerčák
- Kontrolu plnenia uznesení obecného zastupiteľstva
- Informácie starostu obce
- Správu o plnení rozpočtu obce za 1. polrok 2010
- Vyhodnotenie školského roku 2009/2010
- Vyhodnotenie 35. ročníka Podroháčskych folklórnych slávností
- Prípravu rozpočtu obce na rok 2011

2. Schvaľuje

- Program rokovania obecného zastupiteľstva
- Návrhovú komisiu v zložení – Ing. Marcel Pardek, Ing. Vladimír Žák

- Zápis do obecnej kroniky za roky 2004, 2005 a 2006 podľa odporúčenia komisie školstva, kultúry, športu a mládeže s pripomienkami
- Rokovací poriadok obecného zastupiteľstva s pripomienkami
- Odkúpenie parciel EKN č. 20787 – orná pôda vo výmere 505 m², 20792 – orná pôda vo výmere 164 m², 20793 – orná pôda vo výmere 306 m², 20805 – orná pôda vo výmere 171 m² a 20804 – orná pôda vo výmere 62 m² v k. ú. Zuberec v centrálnej zóne obce za cenu 4 € / m²
- Odmenu zástupcovi starostu za zastupovanie starostu obce počas jeho práceneschopnosti a počas prípravy Podroháčskych folklórnych slávností v sume 500 €.

Ing. Vladimír Šiška
starosta obce Zuberec

Pred vodou človek neujde

Tento rok sa slovenské potoky a rieky opakovane vyliali, čím spôsobili na celom území Slovenska rozsiahle škody. Hoci sme rozvodnené rieky sledovali väčšinou zo spravodajstva médií, utešujúc sa, že cez nás to len pretečie, po lete zasiahla vlna výdatných zárokov aj Zuberec.

Intenzívny dážď začínajúci v piatok 30. 8. 2010 už v doobedňajších hodinách a pokračujúci aj v noci a v nasledujúcich dvoch dňoch, spôsobil zdvihnutie hladiny potokov, najmä Studenej, Suchého potoka, Borového potoka a Mílotinky. V poobedňajších hodinách 1. 9., keď už nepostačovali korytá tokov, starosta obce Ing. V. Šiška zvolal povodňovú komisiu obce v zložení Ing. Jozef Valek, Stanislav Jantofák, Miroslav Urban, Lubomír Kováč, Mgr. Pavol Šroba a Ondrej Hudec, aby monitorovala situáciu a v prípade nebezpečenstva zabezpečila potrebnú techniku. Po dohode so správcom toku bol o 13. hod. vyhlásený III. stupeň povodňovej aktivity, o 14. hod. začali za použitia mechanizmov práce na odvrátenia nebezpečenstva z vylievajúcej sa vody z koryt tokov.

Nasadené boli tri kolesové rýpadlá, nákladný automobil Tatra 815 na-

vážal materiál z lomu Podspády na zvyšovanie brehov, kolesový traktor a cisternový príves spolu s našim dobrovoľným hasičským zborom s plávajúcim čerpadlom Honda vyťahovali vodu zo zatopených suterénov a dvorov. Po opadnutí hladín tokov bol dňa 2. 9. 2010 o 13.00 hod. odvolaný III. stupeň povodňovej aktivity a zároveň bol vyhlásený II. stupeň, ktorý bol ukončený 3. 9. o 15. hod.

Po kontrole brehov po povodni bolo zrejme, že nelegálne stavby na brehoch tokov či už lavičky cez vody, altánky, sklady a opekaniská tvoria potenciálne nebezpečenstvo zahatania tokov. Ľudia navádzajú brehy, vytvárajú oporné múry, zužujú prietokový profil. Vyzývame občanov aby týmto nebezpečným postupom neohrozovali seba i ostatných. Starí ľudia hovorili, pred ohňom sa dá ujsť, ale pred vodou človek neujde.

Ing. Jozef Valek

Ako budeme voliť v komunálnych voľbách

Volič je povinný preukázať sa pred hlasovaním preukazom totožnosti. Po preukázaní totožnosti a po zázname v zozname voličov dostane volič vo volebnej miestnosti od okrskovej volebnej komisie prázdnu obálku opatrenú od tlačkom úradnej pečiatky obce a dva hlasovacie lístky. Hlasovací lístok pre voľby starostu obce a hlasovací lístok pre voľbu poslancov obecného zastupiteľstva.

Obec Zuberec má jeden volebný obvod a dva volebné okrsky. Volebnými miestnosťami sú: okrsk č. 1: prístavba obecného úradu v Zuberci Klub dôchodcov, okrsk č. 2: sála kultúrneho domu v Zuberci. Volíme si novú samosprávu obce – starostu a deväť poslancov.

Volebné miestnosti budú pre voličov prístupné od 7. hodiny ráno do 20. hodiny večer.

Na hlasovacom lístku pre voľby starostu obce zakrúžkuje volič číslo len jedného kandidáta.

Na hlasovacom lístku pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva zakrúžkuje volič poradové číslo jednotlivých kandidátov, avšak najviac u toľkých kandidátov, aký počet má byť vo volebnom obvode zvolený – to znamená deväť.

Volič hlasuje tak, že po opustení priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov vloží obálku do volebnej schránky. Voličovi, ktorý sa neodobral do tohto priestoru,

komisia hlasovanie neumožní. Ak volič zakrúžkuje viac kandidátov ako si volíme, lístok je neplatný. Neplatný je aj vtedy, ak nezakrúžkuje žiadneho kandidáta. Na volebnom lístku pre voľbu poslancov môže zakrúžkovať aj menej ako deväť.

Volič, ktorý sa nemôže v deň volieb dostať do volebnej miestnosti, môže požiadať zo závažných, najmä zdravotných dôvodov, okrskovú volebnú komisiu (v ktorej zozname je zapísaný) o hlasovanie do prenosnej volebnej schránky. (V prípade záujmu o takúto možnosť hlasovania: okrsk č. 1 – tel. č. 5521196, volebný okrsk č. 2 – 5395103).

Volič, ktorý nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre telesnú chybu alebo preto, že nemôže čítať alebo písať, má právo vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov iného voliča, nie však člena okrskovej volebnej komisie, aby za neho hlasovací lístok podľa jeho pokynov upravil a vložil do obálky.

Vážení voliči, veríme, že sa volieb do obecnej samosprávy zúčastníte v čo najväčšom počte a rozhodnete aj o budúcnosti našej dediny.

Zapisovateľka miestnej
volebnej komisie pre voľby
do orgánov samosprávy obcí

Výsledky hlasovania v referende

V sobotu 18. 9. 2010 sa na Slovensku uskutočnilo referendum. Ako v ňom hlasovali voliči z našej obce?

Počet oprávnených občanov zapísaných v okrsku do zoznamu na hlasovanie	1508
Počet oprávnených občanov, ktorým sa vydali hlasovacie lístky	527
Počet odovzdaných hlasovacích lístkov	525
Počet platných hlasovacích lístkov	524
Počet odovzdaných neplatných hlasovacích lístkov	1

Rozhodovali sme o týchto otázkach

- Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom zrušila povinnosť fyzických osôb a právnických osôb platiť úhradu za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom?

ÁNO 500
NIE 24

- Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom rozšírila možnosť prejednať konanie poslanca Národnej rady Slovenskej republiky ako priestupok na všetky priestupky podľa zákona o priestupkoch?

ÁNO 512
NIE 7

- Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky ústavným zákonom znížila počet poslancov NR SR na 100 s účinnosťou od nasledujúceho volebného obdobia?

ÁNO 494
NIE 30

- Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom ustanovila, že orgány verejnej moci môžu obstarávať osobné motorové vozidlá s obstarávacou cenou maximálne 40 tisíc eur?

ÁNO 482
NIE 20

- Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky ustanovila možnosť voliť poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a poslancov Európskeho parlamentu prostredníctvom internetu?

ÁNO 400
NIE 102

- Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom vyňala osoby poverené výkonom verejnej moci z možnosti uplatniť právo na odpoveď podľa tlačového zákona?

ÁNO 425
NIE 57

Malá vodná elektrárň Plavisko Zuberec

Potok Studená patrí k horským potokom so značným prevýšením. To predstavuje hydroenergetický potenciál, ktorý sa dá využiť prostredníctvom vodnej elektrárne ako čistý zdroj energie bez odpadov a bez znečistenia ovzdušia. Teoretický hydropotenciál 75 GWh Studeného potoka z malej časti v súčasnosti už využíva päť vodných elektrární. Už začiatkom 90 rokov bol veľký záujem o výstavbu viacerých malých vodných elektrární. Orgány životného prostredia požadovali spracovať štúdiu hydroenergetického potenciálu využitia Studeného potoka. Štúdia navrhovala elektrárň i v katastrálnom území Zuberec v blízkosti mosta cesty na Oravice. Ale zložitý majetkovo-právny pomery ovplyvnili spracovateľa tým, že ďalšie varianty navrhoval na pozemkoch v správe TANAP-u, k čomu dalo v minulosti obecné zastupiteľstvo súhlas. V našom katastri je potok prevažne na území TANAPu a plní funkciu genofondového rezervára rýb.

S myšlienkou postaviť malú vodnú elektrárň v blízkosti obce, v súlade s prvým variantom štúdie a priechodnú majetkovo-právnym vy-

sporiadaniím, prišiel Ing. Jozef Žuffa, majiteľ firmy PROVEST, spol. s r. o. v Trstenej, rodák zo Zuberca. Už dlhšiu dobu citlivo pripravoval

tento zámer, hľadiac hlavne na ekologický aspekt, spolu s ekonomickou stránkou využitia hydropotenciálu Studenej. Jeho zámer schválilo obecné zastupiteľstvo a bol zapracovaný do územného plánu obce. Na stavbu malej vodnej elektrárne bolo vydané rozhodnutie o umiestnení stavby č. 111/2010-4Z zo dňa 7. 4. 2010.

Základné parametre pripravovanej malej vodnej elektrárne: deriváčna elektrárň s využitelným spádom 30 m a minimálnym odberom 100 l zo Studeného potoka. Elektrárň bude riešená jednou špirálovou turbínou Francis HHF 74-550, ktorá by mala mať výkon 275 kW. Energia sa dopraví do vedenia a trafostanice pri elektrárni o kapacite

630 kV/A ktorá bude slúžiť perspektívne ako trafostanica pre budúcu zástavbu v dolnej časti obce. Tlakový privádzač bude pozostávať z oceľových rúr DN 1000 o dĺžke 1450 m. Odborný objekt bude umiestnený 250 m nad mostom Oravicej cesty, výpustný objekt bude v Plavisku približne 200 m nad mostom medzi Habovkou a Zubercom.

Trasa privádzača bude vedená na pozemku turistického náučného chodníka okolo Studeného potoka, ktorý by po schválení jednoduchých pozemkových úpravách, prebiehajúcich v tejto lokalite, mal viesť na pozemku vo vlastníctve obce.

Ing. Jozef Valek

Zuberčania o nič neprídu, práve naopak

Naša obec patrila v minulosti medzi prvé na Orave, kde už od roku 1934 mohli niektorí ľudia svietiť elektrickými žiarovkami. Vodnú elektrárň plánovali postaviť spolu s pílou podnikateľa spoločnosti Horné šindielárky (A. Harmata, J. Kovál, Š. Matkuliak) už v roku 1930. Podarilo sa to však podnikateľovi Ondrejovi Kluchtiakovi, ktorý v roku 1934 vybudoval za svojím domom vodnú elektrárň. Dynamo poháňalo veľké vodné koleso napájané vodami Sivého potoka. O. Kluchtiak potom vyrábala elektrinu až do roku 1949, kedy bol Zuberec elektrifikovaný.

Aj dravé vody Studeného potoka už nejedného podnikateľa lákali využiť ich na výrobu ekologicky čistej elektrickej energie. Myšlienkou chce do konca doviesť Zuberčan Ing. Jozef Žuffa, majiteľ firmy PROVEST, spol. s r. o. z Trstenej, ktorého firma profesionálne pôsobí v oblasti vykurovania a plynárstva. Požiadali sme ho o odpovede na otázky, ktoré v zuberskej verejnosti rezonujú v súvislosti s prípravami na stavbu malej vodnej elektrárne.

Po územnom konaní nasleduje príprava projektu a podkladov potrebných k stavebnému povoleniu. Ako ďalej si s prípravou projektu.

K projektu pre výstavbu malej vodnej elektrárne boli vydané kladné stanoviská všetkých zainteresovaných strán - štátnej ochrany prírody TANAPu, Slovenského vodohospodárskeho podniku, Štátnych lesov TANAPu, Krajského úradu životného prostredia v Žiline a Okresného úradu ŽP v Dolnom Kubíne. Stanoviská boli vydané s tým, že po ukončení pozemkových úprav prebiehajúcich v tejto lokalite, bude uzatvorená zmluva s obcou o umiestnení deriváčného privádzača do telesa bývalej úžľakovej jamy a požiadam o vydanie stavebného povolenia Krajský úrad životného prostredia v Žiline. Časový horizont záleží od ukončenia pozemkových úprav. V súčasnosti sa vykonáva príprava územia ako je napríklad výrub drevín v trase (rozhodnutie úradu ŽP Dolný Kubín o vykonaní prác po vegetačnom období), alebo prekládka telekomunikačného vedenia v dĺžke cca 300 m.

Čo si ako rodák zo Zuberca myslíš k vyjadreniu jedného z účastníkov diskusie v novinách Orava MY – SME, ktorý napísal: Starý sedliacky rozum hovorí: Vodnú elektrárň nech si postaví a prevádzkuje obec Zuberec. Bude to v záujme jeho obyvateľov! Bude to v záujme obyvateľov aj vtedy,

ak si na výstavbu elektrárne požiacia!

Celý projekt bol od začiatku tvorený v súčinnosti s obcou a to v tom zmysle, že firma Provest, spol. s r. o., Trstená, ako investor sa zaviazal vybudovať na vlastné náklady turistický chodník okolo potoka Studená. Chodník v dĺžke 2,3 km bude viesť z oblasti Plaviska až po Števkovku a bude napojený na súčasný chodník v lesnom pásme končiaci pri Múzeu oravskej dediny. Tento zámer spojiť vybudovanie chodníka s výstavbou malej vodnej elektrárne má obec zakomponovaný aj vo svojom územnom pláne.

Je tiež otázka, či by bola obec schopná celý tento projekt - malú vodnú elektrárň a turistický chodník vyfinancovať. Podľa môjho názoru musí obec v súčasnosti zabezpečovať mnohé iné funkcie. Okrem tých všetkých bežných sa treba starať o celkový rozvoj obce, budovanie infraštruktúry, propagácie ako strediska cestovného ruchu, ďalší rozvoj skanzenu a pod.

Ako vážny problém vidím nutnosť riešenia problému rôznych skládok tuhého komunálneho odpadu a bio odpadu. Kto si občas urobí prechádzku okolo Studenej, je zhrzený, čo všetko sa na breh tohto potoka vyváža.

Chcem veriť, že budúci krásny turistický chodník sa nestane príjazdovou cestou na vývoz ďalších kôp všetkého čo v dome zvyšuje.

Časť obyvateľov obce nie je tvojmu projektu veľmi naklonených. Úvahy sú, že zo Studenej sa bude brať veľa vody a už nebude z nej taký krásny a dravý potok. Môže Zuberčanov presvedčiť o opaku?

Pri rokovaniach ohľadom výstavby malej vodnej elektrárne so všetkými zainteresovanými stranami som musel ako investor jednoznačne preukázať parametre technológie, ktorá tu bude nainštalovaná. Týkalo sa to hlavne pomeru vody, ktorá bude oštvávať v potoku ako tzv. sanitárny prietok a vody, ktorá bude odobratá do deriváčného privádzača a turbíny. Podľa štatistických meraní Slovenského hydrometeorologického ústavu v Žiline je priemerný prietok v Studenom potoku 2120 litrov za sekundu. Maximálny odber vody bude 1200 l/s a to len v tých obdobiach, keď sa topí sneh, prípadne v čase veľkých dažďov, kedy v potoku tečie 3 až 4 tisíc litrov za sekundu.

Celá technológia turbíny je tak technicky vybavená, že v potoku musí za každých okolností ostať sanitárny prietok 720 l vody za sekundu. V prípade suchého roku a v lete, keď v potoku tečie pod 1000 l/s, bude turbína odstavená. Či sú alebo nie sú dodržiavané tieto parametre, budú pravidelne monitorovať organizácie, ktoré vydali stanovisko k územnému a stavebnému konaniu. Obrazne by sme mohli povedať, aby bol zabezpečený život v toku, do turbíny môže ísť len toľko vody, koľko je nad sanitárny prietok. Počas 5 až 6 mesiacov v roku tečie v potoku studená 3 až 4 tisíc litrov za sekundu, takže z celkového objemu vody bude odobratých len 25 až 30 %.

Ľudia si tiež myslia, že prídu o krásnu prechádzku okolo Studenej od oravického mosta po Števkovku. Projekt však obecné zastupiteľstvo podporilo aj preto, že vybuduje okolo Studenej turistický chodník. Približ tento zámer čitateľom Zuberských novín.

Zuberčania o nič neprídu, ba práve naopak. Už dnes je spracovaný

projekt turisticko-náučného chodníka okolo Studeného potoka v dĺžke 2,3 km.

Chodník bude budovať firma, ktorá realizuje podobné stavby pre Štátne lesy TANAPu napr. v Tatrách alebo v iných lokalitách Slovenska. Firma je technologicky vybavená tak, že kameň z výkopu na položení potrubia bude drvený a použitý na vrchnú vrstvu chodníka. Vrchná 10 cm vrstva bude preparovaná cementom a valovaná. Teleso chodníka bude v šírke 3 m, hrúbka celej vrstvy bude mať 25 cm. Na celej dĺžke sa vybuduje 13 priepustov, aby chodník nebol poškodzovaný vodou. Už dnes pracujeme na projekte ozelenenia celej trasy chodníka drevinami, ktoré sú vhodné do nášho prostredia. Postupne bude vybudovaných aj niekoľko oddychových miest s lavičkami. Pri prechádzke po chodníku bude vo vhodných miestach odkrytý pohľad na Studenú (čo dnes už nie je pre burinu možné) a nádherný výhľad na celú panorámu našich hôr.

Aké sú termíny realizácie projektu a celkového „zacementovania“ prírody okolo Studenej?

Celý projekt závisí od ukončenia pozemkových úprav. V prípade, že sa tak stane v priebehu najbližších mesiacov, uvažujem so zahájením výstavby v apríli roku 2011. Od zahájenia je predpoklad ukončenia výstavby a uvedenia technológie do prevádzky v mesiacoch september až október 2011. Ak pravdaže nedôjde k nejakým nepredvídaným komplikáciám. Súčasťou projektu je aj spevnenie niektorých častí brehu Studeného potoka kameňom. Hlavne pri odbornom objekte, cca 300 m nad mostom do Oravíc, kde Studená silne meandruje, zarezáva sa do brehu a vymýva ho. Okamžite po ukončení projektu bude začatá výstavba chodníka s časovým horizontom roku 2012. Následne po dobudovaní chodníka príde realizácia ozelenenia a výsadby drevín.

Ďakujem za rozhovor
C. Matysová

Zástupcovia obce na dožinkových slávnostiach v gmine Otyń

Obec Zuberec dostala pozvanie z družobnej gminy Otyń v Poľsku na dožinkové slávnosti, ktoré u nich majú dlhú tradíciu. Pozvanie bolo o to významnejšie, že v gmine sa tentoraz konali okresné dožinkové slávnosti. Na dožinky v sobotu a nedeľu 4. a 5. septembra 2010 v delegácii Zuberca cestovali poslanci obecného zastupiteľstva Ing. Vladimír Žák, Lubomír Kovář a Miroslav Urban. Obec reprezentovali aj pracovníci obecného úradu, štyri mladí stolní tenisti zo základnej školy a úspešná tanečná country skupina Izabella.

V sobotu gmina pre svojich hostí pripravila zaujímavú plavbu po rieke Odre, ktorá bola veľkým zážitkom aj preto, že stav rieky bol dosť vysoký. Ukázali nám pokiaľ vystúpila voda pri tohtoročných záplavách. Večer sme

sa mali možnosť stretnúť na spoločnom posedení so zástupcami obce Tsumaň z Ukrajiny, s ktorou má Otyń tiež družbu.

V nedeľu doobeda prebehol stolnotenistový turnaj o pohár starostky gminy Otyń. Naši žiaci sa umiestnili veľmi dobre. O 14.00 hod. sme sa zúčastnili dožinkovej sv. omše. Nasledoval sprievod do športového areálu, kde sa uskutočnili dožinkové oslavy. Na úvod slávností bolo podakovanie všetkým za dobrú úrodu a jednotlivým predstaviteľom gmin, okresu a hostom boli darované bochníky chleba. Organizátori nezabudli

oceniť hasičov, ktorý sa veľkou mierou zaslúžili o záchranu majetku obci a obyvateľov pri povodniach.

Po úvodných ceremóniách sa začal program, v ktorom vystúpila v štyroch blokoch aj skupina Izabella. Ich vystúpenie sa účastníkom osláv veľmi páčilo. Po programe začala tanečná zábava. Po výdatnej večeri sme sa rozlúčili so starostkou gminy Otyń Teresou Kaczmarek, starostkou okresu Nowosolskiego Malgorzatou Lachowicz - Murawskou, poslancami gminy a zástupcami obce Tsumaň.

Text: Ing. Vladimír Žák
Foto: Pavol Šroba

Organizátori dožínok darovali všetkým hosťom peceň chleba ako symbol novej úrody. Druhý zľava Ing. Vladimír Žák, zástupca starostu našej obce.

Vystúpenie tanečnej country skupiny Izabella sa všetkým páčilo.

Návšteva družobnej obce Studenec

Delegácia obce Zuberec vedená starostom Ing. Vladimírom Šiškom navštívila v dňoch 6. – 8. októbra 2010 družobnú obec Studenec v Českej republike. Ďalšími členmi boli poslanci Stanislav Jantolák, Lubomír Kovář a Vladimír Žák. Návšteva bola o to zaujímavejšia, že obec Studenec niekoľko dní pred našou návštevou dostala v Taliansku prestížne ocenenie striebornou medailou „Entente Florale Europe 2010“. Pre takú malú obec ako je Studenec, je to veľká pocta, pretože súťaže sa zúčastnilo okolo 24 000 miest a obcí Európy a ocenenie dostalo len niekoľko najlepších. V súťaži sa hodnotí starostlivosť obce o vegetáciu a krajinu, životné prostredie a cestovný ruch.

Srdečne nás privítal starosta obce Jiří Ulvr a zástupca starostu Josef Boura. Ukázali nám prestavbu obecného úradu, kde pribudne aj výťah na poschodie pre starších a imobilných. Navštívili sme aj základnú školu s materskou školou, kde nás privítal riaditeľ Petr Junek. Ukázal nám novo dostavanú materskú školu, kde nás zaujali priestory tried, výdajne jedál, moderné WC, šatne a taktiež nová kotolňa pre ZŠ a MŠ na princípe tepelných čerpadel. Ako uviedol, história studenckého školstva začína okolo roku 1710, kedy bola zriadená prvá škola vo voľnej miestnosti vtedajšieho kováča Antonína Šorma, ktorý bol zároveň prvým učiteľom. V školskom roku 2009/2010 má ZŠ Studenec 13 tried a 238 žiakov. Školu navštevujú žiaci z 12 obcí a miest. Najviac zo Studence - 125 a Zálesní Lhoty - 39 žiakov.

Večer bol zaujímavý z hľadiska rozhovorov o voľbách. V Studenci sa uskutočnia 15. – 16. októbra a u nás 27. novembra. Vzájomne sme sa informovali o mechanizme voľieb u nich a u nás. V Českej republike majú iný volebný systém. Starostu si volia poslanci zastupiteľstva a nezávislý poslanci tvoria akoby stranu, lebo majú pridelené číslo. Občania môžu voľiť buď číslo strany alebo zakružkovať poslancov. V Studenci budú voľiť 15 poslancov. Druhý deň sme navštívili Krkonoše v okolí Harrachova a to Mumlavské vodopády, kde sme mali možnosť vidieť vláčik, ktorý vozil turistov, navštívili sme aj banícke múzeum a skokanské mostíky. Najzaujímavejšia bola prehliadka súkromnej sklárne a mini pivovaru. Podľa zápisok v múzeu sklárne v najväčšom rozmachu mala sklárne až 500 zamestnancov.

Ing. Vladimír Žák

Vyšehradskú inžiniersku konferenciu v Zuberci pozdravil Ján Figel'

V dňoch od 7. – 10. októbra Zuberec hostil účastníkov 17. Stretnutia inžinierskych komôr a organizácií krajín Vyšehradskej štvorky V-4 (Slovensko, Česko, Poľsko, Maďarsko). Podujatie organizovala Slovenská komora stavebných inžinierov (SKSI). Dňa 8. októbra sa tu konala aj 3. Vyšehradská inžinierska konferencia „Energia v budovách na modrej planéte“. Zameriavala sa na proces energetickej hospodárnosti budov a energetickej certifikácie. Konferencia sa konala v kolibe JOSU. V sobotu 9. októbra v podvečerných hodinách sa uskutočnilo aj stretnutie s Jánom Figelom, prvým podpredsedom vlády SR a ministrom dopravy, pôšt a telekomunikácií a možnostiach technickej spolupráce SKSI so štátnymi orgánmi hlavne v oblasti prevencie proti povodňam a projektov diaľničnej a cestnej výstavby.

Text a foto: Pavol Šroba

Na fotografií zľava: Boris Vrábel, predseda výboru regionálneho združenia SKSI Žilina, Vladimír Šiška, starosta obce, Peter Belinský, generálny riaditeľ SACR, Ján Figel', minister dopravy, pôšt a telekomunikácií, Dušan Majdúch, predseda SKSI

Naši poslanci v Krkonošiach. Zľava Ing. Vladimír Žák, Ing. Vladimír Šiška, starosta obce, Stanislav Jantolák a Lubomír Kovář.

Jubilejné slávnosti s nižšou návštevnosťou, ale vydarené

Na starosti s organizáciou jubilejných 35. Podroháčskych folklórnych slávností sme už dávno zabudli. Nemôžeme však zabudnúť na tých, čo obci pomáhali s ich prípravou. Patrí sa nám, ako hlavnému usporiadateľovi, poďakovať všetkým, čo sa o ich úspech zaslúžili. Ceníme si predovšetkým podporu tradičných i nových sponzorov, ktorí svojim finančným alebo materiálnym príspevkom pomohli k celkovému zabezpečeniu slávností. Moje úprimné ďakujem patrí všetkým menovaným, ale i tým, ktorých v tomto príspevku nemovite nespomínam.

Podujatie bolo organizované s finančným príspevom Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a cestovného ruchu Slovenskej republiky. Sponzorský na Podroháčske folklórne slávnosti prispeli firmy:

Metrostav, a. s., Praha
PRIMULA, s. r. o., Zuberec
Roľnícke podielnícke družstvo, Zuberec
Základná škola s materskou školou v Zuberi
Cestné stavby Liptovský Mikuláš, spol. s r. o.
OMOSS, s. r. o., Trstená
FURMET GROUP, s. r. o. Považská Bystrica
LIGHTECH, spol. s r. o., Bratislava
Panasonic Electronic Devices Slovakia, s. r. o., Trstená
STAVEBNINÝ Jozef Garbiar, Liesek
PROVEST, s. r. o., Trstená
Zlievareň Zábřeh, a. s., Ing. Daniel Škerda, Oravská Poruba
Technické služby Ružomberok, a. s., Ružomberok
VEPY, spol. s r. o., Trstená
COOP Jednota Trstená, spotrebné družstvo
Jozef Korman MLYN, Trstená
Tatrawest, s. r. o., Zuberec
Oravská vodárenská spoločnosť, a. s., Dolný Kubín
DEXIA banka Slovensko, a. s., Námestovo
Vinárstvo Slováček & Gašparovič, Slovenský Grob
Property holding, a. s., Bratislava
Hotel Osobitá, Zuberec
Nealko ORAVAN, s. r. o., Podbiel
VEREX Liptovský Mikuláš
Penzión u Michala, Zuberec
Podrohácka Koliba, s. r. o., Zuberec
Oravská izba, Anna Šišková, Zuberec
Autodoprava Edmund Šiška, Zuberec
Vladimír Žuffa, JUREK, Zuberec
Tlačiareň Kubín, Námestovo
Štúdio F Teták, Námestovo
Roháče, spol. s r. o., Zuberec
Jozef Šuriňák, Koliba JOSU, Zuberec
STAVEBNINÝ Slavomír Šuriňák, Zuberec
Július Magerčák Autosúčiastky, Zuberec
Stanislav Gejdoš, Penzión Pribiskó, Zuberec
BMU, s. r. o., Zuberec

K-Filo, s. r. o., Veronika Kulinová, Martin Filek, Zuberec
Stanislav Jantolák, Zuberec
Vladimír Gejdoš, reštaurácia HOREC, Zuberec
White Star Sport, Valér Poláčik, Zuberec

Napriek upršanému letu sa na 35. Podroháčske folklórne slávnosti vyčiasilo a všetci návštevníci sa mohli tešiť z bohatého programu.

Steak Haus – ELBOR, Lubomír Kováč, Zuberec
Martin Ťapaják, Autoservis, Zuberec
Alojz Filek Elektro, Zuberec
Zdeno Škerda, Zuberec
Peter Jendrášek, výroba a predaj mäsa a mäsových výrobkov, Brezovica
OK – MIN Milan Mikláš ml., Zuberec
Ing. Stanislav Urban, STAMON, Zuberec
Ing. Jana Šišková, Penzión Šiška, Zuberec
Ing. Ján Urban, stavebná a obchodná činnosť, Habovka
Marián a Viera Šrobocvi, Zuberec
Lubica Šimičáková, Zuberec
Marián Bernát, Večierka, Zuberec
Pizzéria UNO, Zuberec
Ing. Štefan Škerda, Penzión Škerda, Zuberec
Alojz Gonda, stolárstvo, Zuberec

Práčovňa ARIS, Martin Šimičák, Zuberec
Peter Bažik APB, Zuberec
Penzión TIMEA, Mária Šrobavá, Zuberec
Ing. Jana Petrová, MILOTÍN, Zuberec
Pavol Janoštin, Suveníry, Zuberec
Jarolím Matys, Elektro-predaj-servis, Zuberec
Ladislav Matiščík, Cukráreň Katka, Zuberec
Miriam Krížiková, Kvetinárstvo Bianka, Zuberec
Vladimír Magerčák – PAMSTAV, Zuberec

Príprava festivalu nie je možná bez zodpovednej a obetavej práce

roslav Urban, Ing. Jozef Valek, JUDr. Zuzana Záhradníková, PhDr. Miroslav Žabenský, Ing. Vladimír Žák, Rudolf Žuffa.

Ďakujeme organizátorom a pomocníkmi zo Zuberca. Sú to: Bernardína Balleková, Alojz Filek, Ferdinand Littva ml., Miloš Hudec, Slávka Matiščíková, Karol Matkuliak, Štefan Salát, Jaroslav Stechuliak, Margita Šveláňová, Zdeno Škerda, Anna Šrobavá, Vladimír Žuffa. Oceňujem mládež, ktorá nám mimoriadne pomohla v príprave výzdoby a areálu slávností. Rovnako si vážim ich zodpovednú prácu pri predaji vstupeniek.

Za prípravu programu slávností zvlášť ďakujem programovej komisii v zložení:

PhDr. Cecília Matysová - predsedníčka, Mgr. Pavol Šroba - podpredseda, Valéria Baláková, PhDr. Elena Beňušová, Pavla Ganobčíková, Lubomír Jarolín, Mgr. Richard Janoštin, Mgr. Peter Kučka, Mgr. Oľga Žabenská, PhDr. Miroslav Žabenský, Daniela Žuffová.

Mimoriadne si cením prínos Podroháčskej folklórnej skupiny a zo srdca ďakujem všetkým Zuberčanom, ktorí si aj tohto roku obliekli kroj a predstavili sa na slávnostiach predovšetkým vo sviatočnej furmanke, privítankách a ďalších programoch. Opäť sa ukázali v tom najlepšom svetle. Ich spev, muzika a tanec uchvátili divákov.

Ďakujem Daniele Žuffovej, Richardovi Janoštinovi za prípravu programu Podroháčskej folklórnej skupiny a detských súborov Roháčik a Zuberček. Osobitne ďakujem pracovníkom Múzea oravskej dediny, kde z príležitosti slávností urobila každoročne veľký kus práce. Od organizovania programov, cez zabezpečenie jarmoku až po starostlivosť o návštevníkov.

Za dohľad nad dopravou a bezpečnosťou návštevníkov podujatia ďakujem Okresnému Policajnému zboru v Dolnom Kubíne a Obvodnému oddeleniu Policajného zboru v Tvrdosíne. Tiež autobusovému prepravcovi Edmundovi Šiškovi za bezpečnú prepravu všetkých návštevníkov. Ďakujem aj pracovníkom ZŠ s MŠ a Hotelu Primula za zvládnutie stravovania všetkých účastníkov a hostí.

Moja vďaka patrí aj členom Dobrovoľného hasičského zboru a všetkým pomocníkom, ktorí upratali po kultúrnych podujatiach alebo inou činnosťou prispeli k zdarnému priebehu Podroháčskych folklórnych slávností.

Oproti minulému roku bola na slávnostiach nižšia návštevnosť, možno aj pre nestále počasie, ale tí, čo chceli prísť a tešili sa pekného a zaujímavého programu. My v Zuberi sa tešíme tiež, že okrem hôr a krásnej prírody máme i toto nádherné podujatie – Podroháčske folklórne slávnosti. Pri príležitosti ich 35. ročníka ďakujem aj jeho zakladateľom, že sa im podarila táto krásna myšlienka. Ďakujem všetkým, čo sa každoročne svojou prácou pričinujú o to, že sa nám darí organizačne zvládnuť takéto náročné podujatie.

Ing. Vladimír Šiška
starosta obce

Podielníci urbáru schválili predložené dokumenty

V nedeľu 10. októbra 2010 sa v sále kultúrneho domu v Zuberi konalo opakované valné zhromaždenie podielnikov Pozemkového spoločenstva URBÁR Zuberec. Účast podielnikov na zhromaždení dosiahla 6 655 z 11 212 podielov (59,4 %), čo znamenalo, že zhromaždenie mohlo schváliť predložené dokumenty - správu o činnosti pozemkového spoločenstva za rok 2009 a návrh plánu práce na rok 2010. Schválilo tiež účtovnú uzávierku za rok 2009 a finančný plán hospodárenia na rok 2010. Vyzerá to nelogicky, keď sa tieto dokumenty schvaľujú na konci roka, ale riadne valné zhromaždenie z 13. 6. 2010 nebolo pre nízku účasť podielnikov uznášaniaschopné.

V pôvodnom programe rokovania, ktorí podielníci dostali, bola aj voľba nového výboru spoločenstva a dozornej rady. Hneď v úvode rokovania predsedu výboru Ján Bistar požiadal o schválenie zmeny programu s tým, aby sa nové voľby nekonali, keďže spoločenstvo má rozbehnutý projekt

na výstavbu lesnej cesty od kameňolomu Pod Spady cez Priehybu až pod Kamenné mlieko z fondov Európskej únie. Cesta sa už buduje a je predpoklad, že v novembri bude skolaudovaná. Všetky právne dokumenty podpisoval a podpisuje súčasný výbor. V tejto súvislosti výbor tiež pred-

ložil podielnikom na schválenie záväzku o čerpanie preklenovacieho úveru vo výške 326 800 eur zo Slovenskej rozvojovej a záručnej banky. Poľnohospodárska platobná agentúra totiž prisľúbené financie vypláť až po kolaudácii cesty. Za úver spoločenstvo Urbár Zuberec poskytol záložné právo na drevnú hmotu na parcele 10115 vedenú na liste vlastníctva 2706.

V prijatom uznesení okrem schválených dokumentov a úveru bol daný mandát súčasnému výboru a dozornej rade, aby pokračovali v práci do ďalšieho riadneho valného zhromaždenia, ktoré by malo byť po hospodárskom uzavretí roka 2010. (cm)

Po značkách krvi

V nedeľu 26. septembra 2010 uplynulo 40 rokov od smrti nášho rodáka kňaza, básnika Cyrila Harmatu. Pri tejto príležitosti bola prezentácia jeho básnickej zbierky *Po stopách krvi*. Zbierka bola vydaná aj z príležitosti Roka kresťanskej kultúry. Veľkú zásluhu na tom, že zbierka vyšla, majú predovšetkým otec biskup František Rábek a básnik Michal Chuda. Blízka rodina Cyrila Harmatu básne zozbierala, opatrovala a poskytla ich básnikovi Michalovi Chudovi, aby ich pripravil na vydanie. Vďačnosť patrí aj sponzorom za financovanie vydania knihy.

Pri nedeľnej svätej omši za zosnulého Cyrila Harmatu bola prečítaná homília otca biskupa Františka Rábeka. Porovnáva v nej básnika s Lazarom z evanjelia (Lukáš 16, 11-31). V slávnosti, ktorá sa konala po sv. omši, emotívny príhovor predniesol aj básnik Michal Chuda. Povedal, že mu bolo cťou spracovať túto zbierku. Dalšími, ktorí spomínali na Cyrila Harmatu, boli jeho sestra Terézia Bistarová, rod. Harmatová, príbuzná Anna Vojtaššáková, rod. Harmatová, kamarát z detstva Ondrej Šiška, st., ale aj priateľ Josef Brázda z Moravy.

Sám prešiel komunistickými väznicami. Okrem iného povedal: Zuberčania, nevedeli ste, koho medzi sebou máte a zostali ste Cyrilovi veľa dlžní. Jednotlivé vystúpenia boli dopĺňané premietaním dobových fotografií a recitovaním Cyrilových básní. Všetko ešte spre-

vádzali piesne, ktorých text zložil Cyril Harmata – Milotínsky.

Po skončení slávnosti si mali prítomní možnosť zbierku básní Cyrila Harmatu Milotínského kúpiť. Všetkým záujemcom ju zostavovateľ Michal Chuda aj podpísal.

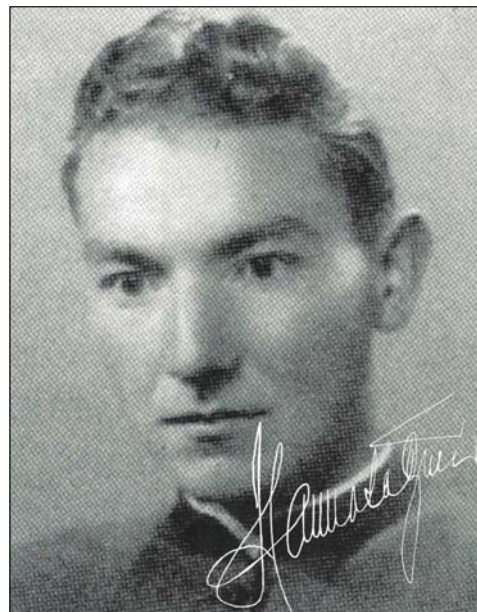
Ďakujeme všetkým, ktorí svojou účasťou na svätej omši a slávnosti prispeli k dôstojnej oslave Boha.

*Len steny holé,
kríža niet -
a to je, Bože,
príznak bied.*

*Vštepím Ťa, Pane,
do duší -
tam kríž Tvoj
nikto nezruší!*

(Cyril Harmata – Milotínsky)

Ján Bistar

Kňaz a básnik, náš rodák, Cyril Harmata Milotínsky.

Hlavným celebrantom svätej omše za zomrelého Cyrila Harmatu bol tiež zuberský rodák, vdp. Mons. Viliam Kurila. Koncelebrovali mu náš duchovný vdp. Marián Dopater a ďalší zuberský kňaz, rodák, vdp. Ondrej Borsík.

Foto: sr. Mária

Po ukončení podujatia si všetci záujemcovia mohli zbierku básní Cyrila Harmatu *Po značkách krvi* kúpiť a dať podpísať jej zostavovateľovi Michalovi Chudovi.

Svätej omše a následnej akadémie k uvedeniu básnickej zbierky do života sa zúčastnili viacerí hostia. K najvzácnejším patrili Josef Brázda z Moravy (sprava s barlou), bývalý spoluväzeň. V príhovore rozprával svoje spomienky na Cyrila Harmatu kňaza, ale i človeka, nedoceneného vlastnými spoluobčanmi a dobrou, v ktorej žil. Vedľa Josefa Brázdu je básnik Michal Chuda s manželkou. Práve on sa podujal spracovať rukopisy básní zo školského zošita. Dielo sa naozaj vydarilo. Michal Chuda v príhovore k prítomným vyjadril svoj obdiv kňazovi básnikovi, jeho rodine a farnosti za to, že na svojho rodáka nezabúdame.

Zo súrodencov Cyrila Harmatu už žije len jeho sestra Terézia Bistarová (*1928). Jej spomienky na brata Cyrila sú stále veľmi živé a o jeho živote rozprávala aj na slávnosti.

Foto: Slávka Pilarčíková

Nebezpečie konzumného prístupu k životu

Život vášho rodáka, kňaza z básnika Cyrila Harmatu – Milotínskeho, by sme mohli porovnať k položeniu chudobného Lazára z dnešného evanjelia. Avšak s tým rozdielom, že boháč z evanjelia si síce Lazára nevšimol, kým vtedajší mocipáni si až príliš všimli tých, čo zostali verní Ježišovi Kristovi a Jeho Cirkvi a chceli si plniť svoje poslanie, v tomto prípade kňazské. Ich „pozornosť“ sa prejavovala v tom, že im strpčovali život, stavali pred súdy, zatvárali do väzenia, kde museli žiť v neľudských podmienkach. Aj po prepustení na slobodu ich trestali tým, že nemohli plniť svoje poslanie a boli nútení pracovať vo „výrobe“. Napriek všetkému tomu utrpeniu Pán Boh napíňal dušu svojich verných služobníkov svojím pokojom, ba i radosťou. To sa prejavovalo okrem iného aj v básnickej tvorivosti nejedného z takto stíhaných veriacich ľudí, a tak tomu bolo aj v prípade vášho rodáka. Veď básnik, to je vlastne človek, ktorý spieva o tom, čo vnútorne prežíva - a prežíva to hlavne vo vzťahu k Bohu. Svojimi básňami sa stáva svedkom vnútornej slobody a tiež aj prorokom, ktorý pripomína zodpovednosť pred Bohom, dôveru v Neho, ale i dôstojnosť ľudskej osoby a veľký význam slobody, ktorá mu bola upieraná...

S tým všetkým, čo prežíval a čo vyjadroval náš „Lazár“ sa môžeme oboznámiť v jeho básnickej zbierke.

Vo svojom živote sa dôstojný pán Harmata snažil plniť pokyny, ktoré dal apoštol Pavol svojmu žiakovi Timotejovi: „Boží človek, usiluj sa o spravodlivosť, nábožnosť, vieru, lásku, trpezlivosť, miernosť. Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; veď doň si povolani a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie“.

On bojoval dobrý boj až do konca, a my sa dnes modlíme za neho, aby mohol radosťne spievať chvály na Božiu lásku vo večnom živote. Pre nás táto výzva sv. Pavla ešte stále platí. Na prvý pohľad sa môže zdať, že je pre nás neaktuálna: „Bojuj dobrý boj...“ Zdá sa, že my nemusíme bojovať, že nás nik pre vieru neprenasleduje... A tak je nebezpečie, že nebadane prejdeme do pozície boháča z evanjelia, ktorý si žije svoj konzumný život, bez starosti o žobráka pri jeho dverách, že si osvojíme životný štýl, o ktorom sme počuli v dnešnom evanjeliu: blahobytní ľudia dbajú o vysokú úroveň svojho pohodlia, snobsky sa venujú kultúre, ale nevšímajú si biednych v krajine. To platí o chudobných hmotne, ale ešte viac máme takýchto chudobných v duchovnej a morálnej oblasti. Koľkí nepoznajú Boha, nevedia nič o Ježišovi Kristovi, nepoznajú zmysel svojho života, nevedia ako správne žiť. Nikto im nič nepovedal, nik sa im nevenuje.

To neznamená, že by sme nemohli používať

Kázeň otca biskupa Františka Rábeka, ktorú si pripravil na spomienkovú sv. omšu v Zuberi, z príležitosti uvedenia básnickej zbierky Cyrila Harmatu – Milotínskeho Po značkách krvi. Svätá omša so slávnosťou sa konala v nedeľu 26. septembra 2010. František Rábek sa jej z vážnych dôvodov nemohol zúčastniť, preto kázeň poslal a bola pri sv. omši prečítaná. Nuž vhlbme sa do slov otca biskupa.

Otec biskup František Rábek

súčasnú životnú úroveň, no v žiadnom prípade by sme nemali vidieť cieľ v tom, aby sme mali všetko, čo ponúkajú obchody a reklama, čo vidíme u bohatých. Dôstojné životné podmienky pre seba i svoju rodinu, celkom iste áno. Ale ako kresťania sme povolani v tomto živote nasledovať Krista a to znamená vkladať sa do prejavov lásky k Bohu a k blížnemu. Nesmieme čakať, že nás k tomu Pán Boh bude vyzývať nejakými zvláštnymi znameniami či zjaveniami, aké očakával pre svojich bratov boháč v pekle. Ježiš vtedy poukázal na Sväté písmo Starého zákona, to malo stačiť, aby boháčovi bratia vedeli, čo majú robiť. My máme toho oveľa viac, máme evanjelium, celý Nový zákon, máme Cirkev a jej učiteľský úrad, máme svoje svedomie, v ktorom sa ozýva hlas Ducha Svätého. Ak nás toto všetko nepohne, aby sme boli ochotní opustiť svoje pohodlie a urobiť niečo dobré pre Boha či pre našich telesne či duchovne núdzných blížnych, tak sa nemusí nič zvláštne diať. Iba to, že celkom iste jedného dňa aj každý boháč zomrie. A Pán Boh ho nechá v jeho izolovanom egoizme, ktorý si zvolil. Lenže vtedy zbadá, že izolovanosť od Boha i ľudí, to je vlastne pekle, to je utrpenie, to je smrť za živa! A bude neskoro.

Možno si povieme, my nie sme žiadni boháči, ťažko si zarábame na živobytie. Často je to naozaj tak, a zvlášť na Orave. Iste, treba pracovať a nadobúdať pre seba i pre tých, za ktorých sme zodpovední potrebné životné podmienky. Ale, kedy budeme mať dosť?

Nemali by sme mať za cieľ stále vyšší blahobyt. Ak máme čo potrebujeme k dôstojnému životu, tak by bolo potrebné venovať niečo zo svojho času a svojich možností aj tomu žobrákovi, ktorého máme najbližšie pri svojich dverách - a to je naša duša! Aká býva

podvyživená, keď jej nedáme dýchať ani chvíľou úprimnej modlitby, keď leží chorá v hriechoch a olizujú ju psie jazyky nízkych pokušení - a my si nenájdeme čas na úprimnú sv. spoveď, na to, aby sme ju nakrmili nebeským Chlebom života, Eucharistiou! Takým žobrákom je neraz vlastný manželský partner, s ktorým sa niet kedy porozprávať, ktorý sa cíti nepochopený a nechaný sám so svojimi problémami. Nie sú dnes žobrákmi mnohé deti, síce módne pooblekané, možno i prekímené, aj s mobilom či s internetom - a predsa, bez lásky rodičov, bez starostlivej výchovy. Čo povedať o mnohých starých a chorých ľuďoch našich čias, ktorí možno majú na izbe televízor a v chladničke potraviny, ale nemajú nikoho, kto by sa im s láskou venoval, kto by mal pre nich čas. A tak by sme mohli pokračovať veľmi dlho.

Básnik je človek s citlivým svedomím, s jemným srdcom. Náš básnik bojoval ťažký boj viery. Chcel slúžiť ľuďom svojej doby, chcel sa venovať duchovným žobrákom. Nemohol pre nich veľa spraviť, lebo mu to nedovolili. Dal však na papier hlas svojho srdca.

To je, myslím si, najcennejší dar, aký nám zanechal. Umelecké slovo, ale slovo vychádzajúceho z veriaceho, trpiaceho, ale predovšetkým milujúceho srdca. Týmto slovom chce prebudiť aj našu vnímavosť na hlas svedomia, na rozličnú núdzu našich blížnych a pobáda nás, aby sme bojovali dobrý boj viery, predovšetkým sami so sebou, aby sme víťazili nad svojim egoizmom a nachádzali svoju radosť nie v konzumnom šťastí, lež v spokojnosti našich blížnych, ktorým nejakým spôsobom pomôžeme.

Nám Pán Boh splnil aj to, čo Abrahám tomu boháčovi odprel. Pán Boh nám poslal doslova z druhého sveta posolstvo, a to cez zmŕtvychvstalého Ježiša Krista. Posiela ho dnešnému svetu cez hlas mučeníka, hlas svedka viery, hlas obetavého človeka s citlivým veriacim srdcom. Kiež tento dar a tento hlas prebúda i naše svedomia, aby sme si uvedomovali čo je prvoradé a bojovali sme dobrý boj proti pokušeniu konzumného štýlu života. Orava bola a dúfam, že aj stále je takýmto prostredím, kde ľudia napriek tvrdým životným podmienkam majú srdcia otvorené pre Boha i pre blížneho. Nech aj dnešná slávnosť a príklad i slová vášho vzácneho rodáka, sú nám povzbudením udržiavať si citlivé srdce pre ľudskú solidaritu napriek silnému vnucovaniu sa konzumného štýlu života. Nech nám v tom pomáha vzkriesený Pán aj týmto dnešným stretnutím.

Bohaté leto v Múzeu oravskej dediny

Farebná jeseň je tu a kolektív pracovníkov múzea sa začína pripravovať na ďalšiu - zimnú sezónu. Je tu ale čas obzrieť sa a zrekapitulovať si, čo sa nám podarilo, i zamyslieť sa nad tým, čo by sme mohli v budúcej sezóne zlepšiť. V tomto roku nás daždivé počasie trápilo trochu intenzívnejšie, ako po minulé roky. Letnú sezónu sme tradične otvárali programom Hej máj zelený. Celý deň pršalo a bolo chladno a tak návštevníkov neprilákal ani pôsobivý hudobno-tanečný program súboru folklórneho Skorušina z Liesku. Počasie však v predvolebnom čase neodradilo od návštevy vtedajšieho podpredsedu vlády Dušana Čaploviča, ktorý sa zapojil do programu uviazaním stužky na jeden z májov.

Koncom školského roka sa múzeum stáva vyhľadávaným miestom pre výlety žiakov základných škôl.

nou činnosťou zoznamovali s prvkami ľudovej kultúry. Učili sa v starej latinskej škole a tak ako deti kedysi, pri-

Ženy z Oravského Bieleho Potoka predviedli návštevníkom múzea pranie a bielenie plátna na potoku ako to bývalo kedysi. Foto: Richard Janoštin

Pre túto cieľovú skupinu sme každý piatok od polovice mája do polovice júna organizovali cyklus programov s názvom Zahrajme sa ako kedysi. Pre skupiny detí boli pripravené stanovišťa, na ktorých sa interaktív-

sali na tabuľky a počítali na počítadle. Na ďalšom stanovišti sa naučili ako sa spracovával ľan a vlna a ako sa vyrábali ľudové odevy z plátna a súkna. Zoznámili sa s tradičnými remeslami – hrnčiarstvom, drotárstvom,

rezbárstvom, medovníkárstvom, tkaním na krosnách, výrobou sviečok, či maľbou na skle. Prácu s rôznymi materiálmi si deti s pomocou remeselníkov mohli sami vyskúšať. Nechýbali ani kvízy a priestor s atraktívnymi hrami. Veľmi nás potešili pozitívne ohlasy učiteľov na program a ich odporúčania kolegom absolvovať tento program s ďalšími triedami žiakov.

Koncom júna sa v múzeu nakrúcal film Tanec medzi črepinami v réžii Mareka Ťapáka. V niektorých scénach si zahrali ženy zo Zuberca i zamestnanci múzea. Počas nakrúcania vyšiel nedopatrením vodič auta s osvetľovacou technikou na drevený most, ktorý sa pod ním prelomil. Auto sa nám podarilo z vody vyslobodiť bez poškodenia, no most sme museli postaviť nanovo. Keďže sme v tomto roku nerátali s rekonštrukciou mostu, museli sme narychlo zohnať vhodný materiál na jeho obnovu. Ochotnou pomocou pracovníkov štátnych lesov TANAPu, s príspevom techniky firmy Roháče s.r.o. a iniciatívou prácou zamestnancov múzea sa podarilo v priebehu jedného mesiaca most úplne zrekonštruovať.

Počas prázdnin sa v múzeu každú stredu konali programy Ozveny tradícií a v nedeľu Remeslá na dedine. V stredu sa návštevníci v scénickom programe zoznamovali s hudobnými nástrojmi Oravy, spracovaním ľanu a vlny, zaujímavosťami ľudového odevu, piesňami, hudbou a tancom z oravských dedín. V nedeľu remeselníci predvádzali techniky pri spracovaní rôznych materiálov.

Včelárska nedeľa sa konala tretí júlový víkend. Svätú omšu celebraval náš duchovný otec vdp. Marián Dopater. Program pokračoval koncertom účastníkov majstrovských kurzov, ktoré každoročne organizuje ZUŠ M. P. Bohúňa z Dolného Kubína. Účinkujúci boli z rôznych krajín Európy. Populárne patrilo pódium na rínku včelárom. Členovia Slovenského zväzu včelárov a Spolku včelárov Slovenska prezentovali skúsenosti a problémy spojené so včelárstvom.

Obvykle veľa času zaberie pracovníkom múzea príprava Podroháčskych folklórnych slávností. Je potrebné pripraviť priestor pre remeselníkov zúčastňujúcich sa Tradičného oravského jarmoku, poskladať pódium pri kolibe, postaviť prístrešok na oltár, pripraviť výstavu a mnoho ďalších drobností a detailov, aby toto najväčšie folklórne podujatie na Orave vy-

šlo čo najlepšie. V tomto roku sme v rámci PFS zrealizovali výstavu kamenných sôch a náhrobníkov Štefana Kubalu z Or. B. Potoka a inštalovali expozíciu Bebejovho domu zo Zuberca. Konečne sa nám podarilo zbierať dostatočné množstvo vlastných exponátov, aby sme mohli návštevníkom ukázať predmety materiálnej kultúry priamo z našej dediny.

Jedno z nových podujatí sme venovali ľanu a výrobkom z tejto technickej rastliny. Plátennú nedeľu, sa konala 22. augusta. Program sme zahájili mangľovaním plátna, pomocou konskej sily v mangli z Veličnej. Využili sme kone Petra Varečku, ktorý počas leta vozil návštevníkov po múzeu na koči. Ženy z Or. B. Potoka v ďalšom programe priblížili návštevníkom pranie na potoku, bielenie plátna, a na scéne predviedli práce a činnosti s ľanom a vlnou.

Počas prázdnin sa nám pre širokú verejnosť podarilo pripraviť a zrealizovať 12 scénických predstavení, ktoré tvorili atraktívnu programovú ponuku pre návštevníkov múzea.

V lete vynikali v múzeu i hriady so zeleninou a zaujímavými plodmi. Hostia mali možnosť vidieť pestovanie ľanu, ikrice, prosa, šošovice, bôbu, maku, či hriadky obvyklejších plodín – zemiakov, hrachu, fazule, mrkvy, cibule a pod.

Stálu expozíciu dopĺňajú predajne s remeselníckymi výrobkami a suvenírmi. Mnohí návštevníci, najmä rodiny s deťmi prichádzajú do múzea aj kvôli zvieratám, ktoré oživujú maštale a chlievy usadlostí. Súčasťou múzea sa stali sliepky, husi, zajačce, ovce a kozy. Najväčšiu pozornosť púta cap s dlhými rohmi a zahanbiť sa nedá ani čierny baran.

Vďaka silnejšiemu personálnemu obsadeniu sa nám v tomto roku podarilo nanovo natiahnuť a opraviť omietky v niekoľkých domoch. Opravili sa podstienky, podlahy a cárky v maštaliach, prekryli a poopravovali sa šindľové strechy, zrobil sa nový most. Od polovice augusta sa múzeum stalo centrom desaťročného medzinárodného mládežníckeho tábora, počas ktorého nám účastníci pomáhali s jednoduchými prácami.

Úprimne chceme poďakovať všetkým zamestnancom, brigádnikom, rodinným príslušníkom a dobrovoľníkom za pracovné nasadenie, vynaložené úsilie a spolu s nimi sa tešíť z uznania, ktoré zaznieva z úst spokojných návštevníkov.

Richard Janoštin

Povstalecké boje v skanzene

Pri príležitosti 66. výročia Slovenského národného povstania z roku 1944 sa v sobotu 14. augusta 2010 v Múzeu oravskej dediny v Brestovej uskutočnila rekonštrukcia udalostí tohto obdobia. Prvýkrát sa u nás toto podujatie konalo v minulom roku. Po dobrých ohlasoch návštevníkov sa Obec Zuberec v spolupráci s Klubom vojenskej histórie CARPATHIA z Bratislavy rozhodli, že aj v tomto roku ponúknu program ukážok historických bojov II. svetovej vojny. Podujatie otvoril zástupca starostu obce Ing. Vladimír Žák a po ňom sa hosťom prihovril zástupca spoluorganizátora podujatia Ing. Peter Veličický.

Členovia klubu vojenskej histórie CARPATHIA predviedli a ponúkli návštevníkom tri ukážky, ktoré rekonštruovali udalosti tohto obdobia z nášho regiónu. V prvej ukážke bolo cieľom prezentovať obdobie, keď nemecké okupačné jednotky spolu s domácimi prísluhovačmi vyhľadávali povstaleckých vojakov a partizánov po potlačení povstania, na čo samozrejme doplácalo predovšetkým civilné obyvateľstvo. Druhá ukážka priblížila skutočné udalosti v Zuberci z jesene 1944, keď sa partizáni stiahli z obce pred postupujúcimi Nemcami, pretože nechceli vystaviť obyvateľov obce nemeckým represáliám. V tretej ukážke členovia klubov vojenskej histórie rekonštruovali udalosti z novembra 1944, keď došlo k prepadu partizánskeho tábora pri chate Zverovka.

Podujatia sa zúčastnili aj priami účastníci odboja František Jurina zo Zuberca a Juraj Murina z Dolného Kubína, ktorí sa tiež prihovrili návštevníkom podujatia. V svojich prího-

voroch stručne priblížili udalosti z tohto obdobia.

Vofné chvíle medzi jednotlivými ukážkami vyplnila ľudová hudba a folklórna skupina Brestová a folklórny súbor Skorušina z Liesku. Keďže tomuto dňu prišlo aj krásne slnečné počasie, do múzea prišlo veľa návštevníkov.

V tento deň sa v Zuberci konalo aj stretnutie seniorov Horskej služby na Slovensku, ktorí v sobotu dopoludnia položili vence na partizánsky cintorín v Látanej doline. Potom pokračovali k prvému Roháčskemu plesu. Popoludní sa všetci zúčastnili programu v múzeu.

Ďakujeme Ing. Petrovi Veličkému z klubu vojenskej histórie Carpathia za jeho osobnú zaangažovanosť a pomoc pri príprave a realizácii podujatia. Poďakovanie patrí tiež všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pricinili o zdarný priebeh tohto zaujímavého programu.

Text a foto: Pavol Šroba

Ukážky z partizánskych bojov v priestoroch múzea navodzujú autentickú atmosféru tých čias. Foto: Pavol Šroba

V horooravskej hasičskej lige Zuberec na 3. mieste

Aj tento rok na Orave prebiehala súťaž hasičských družstiev. Do tretieho ročníka súťaže bolo celkovo zapojených 17 družstiev, z toho 3 žien. Počas piatich kôl, ktoré sa cez leto konali v Zuberci, Trstenej, Hladovke, Suchej Hore (nočná súťaž) a v Liesku, hasiči medzi sebou súperili v hasičských útokoch. Každé družstvo malo vždy dva pokusy, z ktorých sa hodnotil ten lepší čas. Pre presnosť výsledkov bola používaná digitálna časomiera. Tak boli zabezpečené presné časy na desiatiny sekundy. Zuberec po veľmi vydatom začiatku súťaže na domácej pôde, potvrdzoval svoje kvality už v ďalších kolách. Svedčí o tom aj celkové umiestnenie v tohtoročnej lige.

V Trstenej naši dosiahli čas 18,70 s a umiestnili sa na 2. mieste. Počas III. kola súťaže v Hladovke dosiahli čas 19,95 s umiestnením na 4. mieste. V Hladovke súčasne prebiehala aj súťaž o pohár starostky z Hladovky, z ktorej si naši hasiči priniesli trofej za 3. miesto.

V poradí štvrté kolo prebiehala v noci zo 14. na 15. augusta v Suchej Hore. Táto súťaž ako jediná v aktuálnom ročníku bola nočná, čo sa podpísalo aj na kvalite časov. Na tie sa tiež podpísal aj terén plný nerovností

a útočníci bežali do kopca. Problém spôsobovalo aj nedostatočné osvetlenie súťažnej trate. Napriek týmto podmienkam hasiči dosiahli čas 18,76 s a umiestnili sa na 5. mieste.

Záverom V. kolo sa konalo 5. septembra v Liesku. Súčasne tu prebiehal aj 4. ročník súťaže O pohár starostu obce Liesek. Súťažiacim počasie v Liesku neprialo. Museli si poradiť s dažďom a zimou. Trať bola veľmi rozmočená a ťažká, horšie boli i dosiahnuté časy. Naši hasiči potvrdili svoje schopnosti, keď s časom 18,36

s obsadili medailové 3. miesto.

Tretí ročník Horooravskej hasičskej ligy skončil. Po spočítaní výsledkov jednotlivých kôl je poradie na prvých piatich miestach nasledovné:

1. Liesek A, 92 bodov, celkový čas 83,95 s
2. Vasiľov A, 77 bodov, celkový čas 129,46 s
3. Zuberec B, 76 bodov, celkový čas 95,81 s
4. Suchá Hora B, 73 bodov, celkový čas 95,22 s
5. Suchá Hora A, 70 bodov, celkový čas 95,23 s.

Z dosiahnutých časov vidieť, že sa športuje – súťažij už len o stotiny sekundy. V minulosti to boli celé sekundy či desiatky sekúnd. Naši hasiči do tretice potvrdili medailovú bronzovú pozíciu z predchádzajúcich dvoch ročníkov súťaže.

Pri hodnotení uplynulého ročníka hasičskej ligy treba poznamenať, že celkovo sa liga skvalitnila. Dosiahnuté časy sú opäť o niečo lepšie, ako predchádzajúci ročník a už nehovoriac o začiatkoch súťaženia. Zápal hasičov svedčí o ich chuti, obetavosti a systematickej príprave. Nielen súťaž, ale aj poznávanie hasičskej techniky, jej príprava, to sú v neposlednom rade výsledky tejto súťaže. Chcem zuberským hasičom poďakovať za ich chuť a ochotu reprezentovať obec. Poďakovanie patrí najmä starším hasičom, zvlášť Pavlovi Pilarčíkovi a Miroslavovi Filekovi, za dôkladnú prípravu hasičov na súťaže a starostlivosť o hasičskú techniku. Do ďalších ročníkov im budeme opäť držať palce, aby medailové pozície, ktoré obsadzujú, vybojovali aj v budúcich ročníkoch a tým potvrdzovali svoje kvality.

Text a foto: Pavol Šroba

Zuberskí hasiči pri hasičskom útoku O pohár starostky obce Hladovka, kde získali 3. miesto. Foto: archív hasičov

Súťaž s historickou striekačkou PPS 8 v Opatovej nad Váhom

Cestovný ruch a s tým spojená dovolenka a pobyt na rôznych miestach prináša nielen oddych a relax pre dovolenkára, či poznávanie jednotlivých miest, ale aj mnohé kontakty, či priateľstvá. Práve prostredníctvom hostí v Zuberci sme získali kontakt na dobrovoľný hasičský zbor z Opatovej. Jeden z jej členov chodí na dovolenku do Zuberca. A tu sa to všetko začalo. Získal informácie, že v Zuberci sú aktívni hasiči, ktorí okrem iného, aj radi súťažajú. Slovo dalo slovo a nasledovalo pozvanie na 3. ročník hasičskej súťaže s historickou striekačkou PPS 8 Memoriam Jána Baďuru do Opatovej nad Váhom (neďaleko od Trenčianskej Tepľej). Súťaže sa zúčastnilo 11 hasičských kolektívov, z toho boli 3 v kategórii ženy.

Súťažilo sa v disciplíne požiarneho útoku so striekačkou PPS 8. Každý súťažný kolektív mal veliteľa a deviatich členov. Veliteľ nemohol pomáhať pri vykonávaní disciplíny. Spôsob útoku nebol predpísaný a bolo možné vykonať ho ľubovoľným spôsobom. Podstatnou zmenou oproti iným súťažiam bol útok pomocou čerpania vody z vodného zdroja formou vysávania. Vodný zdroj bol umiestnený pod úrovňou terénu. Nasávacie vedenie bolo zložené z troch nasávacích hadíc s dĺžkou 1,6 m, sacieho koša, ventilového a záchytného lanka. Okrem klasického rozmiestnenia terčov - ľavého a pravého, bol na tejto súťaži pridaný stredný terč, ktorý pozostával zo šiestich sudov. Pri striekaní bolo potrebné najskôr zhadziť všetky sudy, až potom bolo možné zhadziť ľavý a pravý terč. Ďalšou perličkou bolo tiež okno umiestnené v trati rozhadzovania hadíc, ktoré museli súťažiaci na trati prekonať. Hasiči, ktorí už na tejto súťaži boli, vedia ako sa pripraviť a

čo ich čaká. Naši išli, aby videli niečo nové, nový kraj, zasúťažili si a nadobudli ďalšie kontakty. Nik nepredpokladal, že Zuberčania na tejto súťaži zabodujú. A to už nie na medailových priečkach. O to väčšia bola radosť zuberských hasičov, keď si zo súťaže domov priniesli pohár za 3. miesto. Gratulujeme.

Pavol Šroba

Na súťaži v Opatovej Zuberec reprezentovali: Horný rad zľava: Roman Tetík, Miroslav Filek, Matej Matiščík, Ľuboš Urban, Anton Pilarčík, Marek Vrlák a Tomáš Urban. Dolný rad: Marek Šišila, Peter Valek, Martin Šiška.

Foto: archív hasičov

Z tvorby detí

Cesty života

*Keď prvýkrát otvoríš oči,
keď prvýkrát sa nadýchneš,
keď pocítiš nežné matky
objatie,
vtedy začneš svoje životné
putovanie.*

*Cesty života plné nástrah sú,
krídla lásky ťa nežne cez ne
prenesú.*

*Silou viery poznať smieš,
ako svoj jediný život prežiješ.*

*Ako vyrastáš, nové radosti
spoznávaš.*

Cestou lásky sa smelo vydávaš.

*To tajomstvo života už po-
znať smieš,
že životom kríž musíš niesť.*

Natália Šišková 7. A

Láska

*Čistá a čarovná
v ľudskom srdci skvitá.
Tak nežná a nevinná,
trpezlivá a náročná.*

*Vie ľúbiť i milovať,
dostávať i rozdávať sa.
Vie trpieť i odpúšťať,
opäť vstať a nevzdávať sa.*

*Láska, to je nežný cit,
v každom z nás svoj plameň
má.*

*Hreje srdcia, v tichu sa voľí,
veď i v tebe teraz plápolá.*

Natália Šišková, 7. A

Život...

*Život, to je krátky zázrak,
niečo zlé ťa aj tak láka.
Raz si hore, potom na dne,
vyletiš a zase spadneš.*

*Máš milión priateľov a zrazu
si sám,
ideš ďalej dopredu, potom
naspäť k nám.
Už ťa niekto miluje,
srdce sa ti raduje.
Nezostaneš sám,
lásku môžeš rozdávať tam
a tam.*

Dominika Fileková 7. A

Začali sme nový školský rok

Otvorenia školského roku sa zúčastnil aj starosta obce Ing. Vladimír Šiška. Žiakom prvej triedy pri tejto príležitosti daroval peknú knihu. Foto: archív ZŠ

Dva mesiace prázdnin ubehli ako voda a tak sme sa 2. septembra stretli v telocvični na otvorení školského roka, ktorý tentoraz začínal naozaj slávnostne - slovenskou hymnou. Tento deň najviac očakávali naši prváčikovia, ktorí do svojich krásnych tried vkročili ešte spolu s rodičmi. Všetkých srdečne pozdravila a privítala riaditeľka školy Mgr. Marta Šimičáková. Vyjadrila nádej, že všetci máme nejaké očakávania a túžby a že pre ich splnenia urobíme spoločne maximum. Žiakov a učiteľov prišiel povzbudiť aj starosta obce Ing. Vladimír Šiška, ktorý prváčikov navštívil v triedach. Každému osobne odovzdal knihu na pamiatku prvého dňa v zubersej škole. Že sú prváci šikovní a smelí, ukázali tým, že sa starostovi pekne predstavili, niektorí aj s úplnou adresou.

S nádejou a pozitívnym očakávaním vstupujú do nového školského roku aj učители, ktorí chcú odovzdať žiakom nielen svoje vedomosti a schopnosti, ale hlavne naznačiť „správny smer“ do ich budúcnosti.

Škola ožila smiechom, ruchom a prítomnosťou detí. V 16-tich triedach je prítomných 319 žiakov. Oproti vlaňajšku je ich o štyroch viac. Zo Zuberca školu navštevuje 212 detí, z O. B. Potoka 68, z Hút 17, V. Borového 6, M. Borového 3 a z Habovky 13 žiakov. Budeme pokračovať podľa nášho vzdelávacieho programu, ktorý je zameraný na rozvoj komunikačných zručností, environmentálnu výchovu a zdravý životný štýl. Špeciálna úloha na tento rok bude aktívne spoznávanie našich hôr formou turistických vychádzok a exkurzií.

V materskej škole tiež evidujeme vyšší počet detí, najmä predškolákov. Až sedem detí, ktoré boli zapísané do prvého ročníka, má odklad školskej dochádzky. Počet detí tak stúpol na 33 a preto sme vytvorili ďalšiu poldennú triedu pre predškolákov.

Pevne veríme, že nadšenie z prvého dňa vydrží všetkým čo najdlhšie a školský rok bude pre nás všetkých úspešný.

Mgr. Marta Šimičáková
riaditeľka ZŠ s MŠ

Aktívne spoznáваме a učíme sa

K hlavným úlohám školy v novom školskom roku patrí aktívne spoznávať naše krásne okolie, a najmä horstvo Západných Tatier. Viedlo nás k tomu zameranie školského vzdelávacieho programu a skutočnosť, že chceme deti viesť aj k rekreačnej turistike a budovať u nich pozitívny vzťah k prírodnému bohatstvu a aktívnemu pohybu.

Priaznivé jesenné počasie sme využili 22. septembra, kedy hneď niekoľko ročníkov vyrazilo na význu trasu s cieľom vidieť, naučiť sa a mať radosť z pobytu v prírode. Prvý a druhý ročník navštívil Informačnú kanceláriu TANAPu, kde si pozreli zaujímavý film zo života svišťov, nakrmili ryby a pokračovali po náučnom chodníku Zverovka. Tretiaci sa vybrali do Juráňovej doliny v Oraviciach. Štvrtáci už tradične každý rok prejdú okolo Roháčskych plies a získavajú vedomosti na súťaž o Putovnú sovu, ktorá je o poznaní prírody Tatier. Piatáci

si naplánovali výstup na Rákoň, z ktorého mohli spoznávať štíty západných Tatier a poľskej časti Tatier. Šiestaci vystúpili do sedla Osobitej a tiež mali čo spoznávať, ba vypočuli si aj staré legendy o tomto osamotenom končári. Štvrtáci a piatáci nezabudli ani na to, že aj ochrana hôr je dôležitá a tak cestou a chodníkmi zbierali odpady.

Možno všetci neboli nadšení z takto naplánovaného dňa, ale postupne získavali dobrý pocit z prekonania seba samého, z krásy, ktorú mnohí videli prvýkrát. Poznatky a pocity z týchto túr si budú pripomínať

Naše deti deťom na Haiti

Aj naša škola sa v čase od 27. 9. do 8. 10. 2010 zapojila do celoslovenskej verejnej zbierky Boj proti hladu – Pomôžme Haiti. Hlavným účelom zbierky je pomôcť hladujúcim, trpiacim a negramotným ľuďom na Haiti.

Niektoré deti s mamičkami napiekli doma medovníčky, priniesli ich do školy a v rámci krúžku Tvorivá dielňa ich zdobili a po uschnutí i balili. Takto pripravené medovníčky deti ponúkali v areáli školy ostatným žiakom, ktorí mohli dobrovoľnou sumou prispieť na pomoc pre hladujúce deti. Treba podotknúť, že nemalé množstvo medovníčkov nám pripravili, ba i ozdobili a zabalili niektorí horlivci spomedzi dospelých.

Sme radi, že aj deti mohli takýmto spôsobom trošku preukázať svoj súcit, solidaritu ba i spolupatričnosť so svojimi hladujúcimi rovesníkmi na Haiti. Spolu sa vyzbieralo 121,56 €.

Perníčky balili deti s veľkou radosťou. Text a foto (sm)

Literárno-historická exkurzia

Vo štvrtok 7. 10. 2010 boli žiaci 7. A na literárno-historickej exkurzii. Začali v Liptovskom Mikuláši v Jánošíkovom múzeu - v mučiarni. Tam sa dozvedeli zaujímavosti z krátkého života Jura Jánošíka. Prezreli si dereš, ktorý bol zhotovený

pre film Jánošík, rôzne nástroje mučenia a obrázky z mučenia Jánošíka a jeho popravy.

Potom sa presunuli do Múzea Janka Kráľa. Tu sa nachádza expozícia z histórie Liptovského Mikuláša, významní mikulášski rodáci a najmä život a tvorba štúrovského básnika Janka Kráľa.

Ďalšia cesta smerovala popri Liptovskej Mare na kopec Havránok, kde je inštalovaný archeoskanzen keltského osídlenia. Žiaci mohli na vlastnej koži skúsiť, ako žili na našom území keltské kmene, prezrieť si keltské obydlia a svätyňu.

Exkurziu zavŕšili v Oravskom Bielom Potoku, kde videli zaujímavú vyzdobenú oltár v miestnom kostole. Celá výzdoba bola urobená z plodov zeme. Odtiaľ sa ešte vybrali do záhrady oproti miestnemu obecnému úradu,

Kamenné sochy si žiaci pozreli so záujmom. Text a foto (sm)

kde si pozreli veľmi zaujímavé a hodnotné kamenárske práce kamenárov, ktoré vyhotovili počas 5. ročníka medzinárodného kamenárskeho plenára s názvom: NÁVRATY K BIELOPOTOCKÉMU KAMENŮ. (sm)

ďalšími výstupmi – slohovými prácami, výtvarným vyjadrením a vedomostami, ktoré využijú v škole aj v živote. (mš)

Polícia a deti v akcii

V piatok 24. 9. 2010 sa v našej obci konala preventívno-dopravná policajná akcia zameraná na bezpečnosť cestnej premávky a dodržiavanie dopravných predpisov. Príslušníci policajného zboru z Dolného Kubína pod vedením Bc. Tibora Šándora kontrolovali u vodičov prechádzajúcich obcou dodržiavanie pravidiel cestnej premávky.

Akcie sa zúčastnili aj dvaja žiaci našej školy - štvrtáci Ivanka Kurcinová a Dávid Kováč, ktorí rozdávali posádkam vozidiel detské kresby, ktoré ich upozorňovali, že účastníkmi cestnej premávky sú aj deti a že práve deti sú najzraniteľnejším článkom v doprave. Veríme, že podobné akcie majú veľký význam a budú pokračovať aj v budúcnosti.

Škôlka sa stará o 75 škôlkárov

Po letných prázdninách sa v septembri znova otvorili aj brány materskej školy. Prichádzali do nej deti plné očakávaní. Tí starší sa už určite tešili na svojich kamarátov a na nové dobrodružstvá, ktoré s nimi a svojimi pani učiteľkami začínajú počas školského roka. Tím najmenším sa na tvárikách odzrkadľoval strach z nepoznaného a určite sa objavila aj nejaká slzička za mamičkou, či oteckom. V triedach ich čakali pani učiteľky, ktoré sa snažili deťom pripraviť prostredie tak, aby sa v materskej škole cítili príjemne a spokojne. V súčasnosti materskú školu navštevuje 75 detí, ktoré sú rozdelené do štyroch tried – tri triedy sú s celodennou prevádzkou a jedna s poldennou prevádzkou.

V triede SLNIEČOK je 21 detí, učia ich učiteľky Klementína Majerčáková a Naděžda Klucháková. Aj VČIELOK je 21 detí, učiteľkami tu sú Helena Harmatová, zástupkyňa riaditeľky pre MŠ a Marcela Šrobová. MOTYLIKOV, čo je trieda najstarších detí, je tiež 21, učia ich učiteľky Zlatica Tunáková a Mgr. Kamila Šišková. Ďalšia trieda MOTYLIKOV je poldenná. Dvanásť detí v nej učí Bc. Dana Motyčáková.

Deti v materskej škole sa vzdelávajú rôznymi aktivitami, ktoré vychádzajú z nášho školského vzdelávacieho programu „Zdravá škôlka“. Cieľom programu je vytvárať podmienky pre pohodu a zdravie, výchova k zdravému životnému štýlu a ochrana a tvorba životného prostredia.

Školský vzdelávací program podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, es-

tetickej, rozvíja ich schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie a pripravenosť na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí. Logo školského vzdelávacieho programu znázorňuje šťastné a zdravé deti v prírodnom prostredí, slnko - symbol života, včielku - symbol zdravia a motýľa - symbol pohybu. Tieto symboly sú zároveň označením tried. Deti z tried Motylikov navštevujú krúžok anglického jazyka pod vedením pedagóga z CVČ z Trstenej a výtvarný krúžok v ZŠ, ktorý vedie pedagóg zo ZUŠ.

Pomaly utícha plač tých najmenších, ktorí si nesmelo zvykajú na nové prostredie, kamarátov, pani učiteľky. My ostatní v materskej škole spoločne trávime dni nespočetnými hrami a aktivitami, ktoré doznievajú možno aj u vás doma.

Bc. Dana Motyčáková

Turistická burza v penzióne Pribiskô

Alžbeta Železníková z TIK na burze predstavila ponuku Zuberca.

Foto: archív OcÚ

Po troch rokoch sa v Zuberi opäť konal workshop s názvom Cestovný ruch – turistika, kontakty, príležitosti. Jeho organizátormi boli Slovenská obchodná a priemyselná komora v spolupráci so Žilinskou regionálnou komorou a obcou Zuberec. Cieľom stretnutia bolo poskytnúť príležitosť slovenským podnikateľským subjektom pôsobiacim v cestovnom ruchu, využiť príležitosť predstaviť svoju činnosť poľským cestovným kanceláriám (z Bialsko – Biala, Varšavy, Katovic...), ktoré v Poľsku ponúkajú zájazdy na Slovensko.

Workshop sa konal dňa 9. 9. 2010 v penzióne Pribiskô. Záujemcov o prezentáciu v oblasti cestovného ruchu bolo dostatok. Prezentovali sa

aquaparky, lyžiarske strediská, jaskyne, pltníci, turistické informačné kancelárie, hotely, penzióny zo Žilinského kraja. Nízku účasť na turistickej burze mal Zuberec – akcie sa zúčastnilo len 7 podnikateľských subjektov a organizácií.

Turistická burza bola spojená s inofcestou Žilinského kraja – hrady a zámky, lyžiarske strediská, kúpele, aquaparky, hotely a penzióny. Zuberec sa prezentoval programom, ktorý sa konal v Múzeu oravskej dediny. Prehliadkou múzea a sprievodným programom boli všetci účastníci unesení.

Takýto typ akcie je jednou z možností prezentovať sa a prilákať poľských turistov späť na Slovensko, do Zuberca. Opäť sme ponuku nevyužili naplno.

Alžbeta Železníková, TIK

Podrobnosti o úlohách fyzických osôb

Zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru

Ak činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru nie sú z hľadiska ochrany pred požiarom upravené v osobitných predpisoch, fyzická osoba pri výkone týchto činností postupuje tak, aby bola zabezpečená ochrana pred požiarom.

Ak ide o činnosti spojené s prevádzkovaním, údržbou a s opravami technických zariadení obsahujúcich horľavé látky, ako aj o odstraňovanie ich poruchových stavov, fyzická osoba: vykonáva ich údržbu v lehotách určených výrobcom a zabezpečuje ich opravy podľa potreby určenými odbornými osobami, zabezpečuje bez zbytočného odkladu odstránenie zistených nedostatkov bezprostredne ovplyvňujúcich ich protipožiarnu bezpečnosť alebo ich odstránenie z prevádzky do vykonania opravy, zabezpečuje pre ne potrebné množstvo vhodných druhov hasiacich prostriedkov.

Ak ide o činnosti spojené so zvarovaním, tepelným delením a ďalšími spôsobmi spracúvania kovov, pri ktorých sa používa zvaracie zariadenie, brúsiace zariadenie alebo iskriace zariadenie na miestach s možnosťou vzniku požiaru alebo výbuchu, fyzická osoba zabezpečuje:

- výkon zvarovania len osobou s platným oprávnením
- vykonanie kontroly miesta zvarovania a brúsenia pred začatím týchto prác z hľadiska predchádzania vzniku požiaru, napríklad odstránenie alebo zakrytie horľavých látok a dostatočné vetranie

- kontrolu miesta zvarovania a príslahých priestorov v priebehu zvarovania, pri jeho prerušení a po skončení zvarovania na nevyhnutný čas, počas ktorého hrozí nebezpečenstvo vzniku požiaru
- potrebné množstvo vhodných druhov hasiacich prostriedkov.

Ak ide o činnosti spojené s lepením horľavých podlahových krytín a strešných krytín, obkladov stien a stropov pomocou ohňa, elektrotepelných spotrebičov a zariadení alebo horľavých lepidiel, alebo o činnosti spojené s odstraňovaním starých náterov pomocou tepelných spotrebičov a zariadení, fyzická osoba:

- rozmiestruje potrebné množstvo vhodných druhov hasiacich prostriedkov pred začatím týchto činností;
- vykonáva pred začatím týchto činností úpravu podkladových plôch konštrukcií tak, že ich zbaví iných horľavých materiálov, ktoré by sa mohli pri použití otvoreného ohňa alebo pôsobením vysokej teploty elektrotepelného spotrebiča alebo zariadenia používaného pri práci vznietiť a ďalej horieť okrem prípadov, keď pracovný postup určuje inak;
- dôkladne vetrá uzatvorené priestory a polo uzatvorené priestory pri používaní horľavých lepidiel alebo pri natanovaní horľavých materiálov, ktoré môžu vytvárať pary, ktoré v zmesi so vzduchom môžu tvoriť nebezpečné zápalné alebo výbušné koncentrácie podľa návodu výrobcu alebo dovozcu pre ich aplikáciu;
- kontroluje miesta, kde sa vykonáva-

jú tieto činnosti, ako aj príslahé priestory v priebehu týchto činností, pri ich prerušení a po ich skončení po nevyhnutný čas, najmenej po dobu vychladnutia nahrievaných a natanovaných horľavých materiálov a dôkladného vyvetrania priestorov;

- kontroluje po skončení týchto činností čistotu priestorov a odstraňuje z miesta činnosti a z príslahých priestorov na bezpečné miesto zvyšky horľavých materiálov, ktoré sa pri práci používali, ako aj pracovné náradie a zariadenia.

Ak ide o činnosti spojené so spaľovaním horľavých látok na voľnom priestranstve fyzická osoba: oznámi pred začatím spaľovania miesto a čas spaľovania na príslušné okresné riaditeľstvo na telefónne číslo 150; sleduje klimatické a poveternostné podmienky a kontroluje miesto spaľovania z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti; ukladá horľavé látky do upravených hromád vo vzdialenostiach, z ktorých neohrozuje sálavým teplom alebo odletujúcimi horiacimi časticami okolité objekty a iné skladované alebo uložené horľavé materiály ani porasty; zabezpečí potrebné množstvo vhodných hasiacich prostriedkov, pracovné náradie na zabránenie rozšírenia ohňa a vhodný spojovací prostriedok na privolanie hasičskej jednotky; vykonáva kontrolu stavu miesta spaľovania a príslahých priestorov v priebehu celého spaľovania; po skončení spaľovania vykoná dohasenie zvyškov po spaľovaní a skontroluje okolie.

(pro)

Vypísané z matriky roku 2010

Narodili sa

17. 9. Jakub Šiška

Manželstvo uzavreli

14. 8. Pavol Biroščík
a Anna Klimeková
21. 8. Ľuboš Knapík
a Anna Hudecová
28. 8. Miloš Jurán
a Eva Magerčáková
28. 8. Ing. Ladislav Šiška
a Stanislava Gramatová
17. 9. Radoslav Jurina
a Katarína Repková
2. 10. Ján Motyčák
a Eva Rebidášová
2. 10. Štefan Ligas
a Katarína Gejdošová
9. 10. Ing. Marek Bažík
a Mgr. Ľubomíra Medvecká

Odprevali sme na poslednej ceste

22. 9. Ján Motyčák (1932)

Blahoželáme jubilantom

90 rokov

13. 9. Štefan Matiščík

80 rokov

13. 10. Cecília Klucháková

70 rokov

1. 9. František Borsík

27. 10. Klementína Šišková

Na pamätnom mieste bude slávnosť 7. novembra

O niekoľko dní uplynie rok, ako bolo na Zverovke sprístupnené pietne miesto, ktoré vysvätil biskup, ordinár ozbrojených síl František Rábek. Tohto roku bolo treba ešte urobiť množstvo terénnych úprav pri budovaní chodníkov, navoziť a osadiť kameňe.

V štatúte pietne miesta je okrem iného uvedené, že každoročne tu bude pietna spomienka so svätou omšou. Tohto roku sa tak stane v nedeľu 7. novembra o 10.30 hod. Pracovníci Horskej záchrannéj služby a oblasťný výbor seniorov HS si vás,

vážení občania, dovoľujú pozvať na túto slávnosť, aby sme spoločne vzdali hold tým, ktorí prišli obdivovať krásu roháčskej prírody, no nebolo im dopriate vrátiť sa domov k svojim najbližším.

Chceme tiež poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na skrášľovaní a dokončení prác či už finančne alebo svojou prácou. V priebehu roka sme navštívili viaceré pietne miesta, ale to naše na Zverovke patrí už teraz k najnavštevovanejším a určite i najkrajším.

Stano Jandura

Deň hôr a s ním spojený výstup do sedla Osobitá mal v tomto roku dokonalé počasie. V dedine vládla hmla, zato hore bolo krásne slnečno. Stano Jandura zarecitoval báseň od C. H. Milotínskeho Pohľad k horám, a prítomným porozprával i to ako vznikla konkrétne k tomuto výstupu. Nechýbala goralská muzika zo Zakopaného a radosný spev okolo 150 Zubčanov. Dolu pri chate Primula na všetkých čakal dobrý guláš. Ozaj vydaté podujatie zuberských turistov.

Text a foto: Vladimír Žuffa

V nedeľu 5. septembra 2010 ráno o ôsmej hodine dostali záchranári HZS zo Zverovky výzvu na pomoc od dvojice českých turistov. Tí uviazli v zasneženom teréne pod Baníkovom, v smere od Baníkovského sedla. Predošlú noc prečkali v stane na hrebeni. Ráno chceli pokračovať, ale chýbala im potrebná výbraz na zimné podmienky (stúpacie železá, čakany). Navyše bola veľmi zlá viditeľnosť so snežením, nízkou teplotou a fúka severný vietor s nárazmi do 15m/s. V neskorom lete úplne zimné podmienky. Turisti neboli zranení. Skupina záchranárov HZS spolu s dobrovoľníkmi zo Zverovky vyrazila na hrebeň v dvoch skupinách. Krátko pred jedenástou hodinou k nim dorazili. Postihnutých zaistili lanami a hrebom bezpečne doviedli pod Baníkovské sedlo a následne na Zverovku. Napriek výstrahám meteorológov a horských záchranárov podmienky na turistiku podcenili a mohli ohroziť svoje životy.

Foto: Vladimír Žuffa

Z nášho pohľadu bola sezóna úspešná

V letnej sezóne 2010 Horská záchranná služba Západné Tatry sever zasahovala v horách spolu 21 krát. Išlo buď o pátrať po turistoch, ktorí zabúdli, alebo o ošetrovanie a transport turistov, ktorí sa na túre zranili. Väčšinou sme zasahovali v Roháčoch, no 4 krát sme boli aj v oblasti Stredných Beskyd (Písko, Babia hora), ktoré od tohto roku patria do našej pôsobnosti.

Najvážnejší úraz sme ošetrovali v oblasti Skorušiny, kde česká turistka prežila priamy zásah bleskom. Pri transporte nám 1 krát pomáhal vrtník záchrannéj služby z Popradu a 1 krát vrtník TOPR-u z Poľska. Keď to zhrnieme, sezóna bola z nášho pohľadu úspešná, hory si v ukončenej letnej sezóne nevyžiadali ani jednu obeť na živote.

R. Šroba, HZS

ROHÁČE – chráňme ich, aby sme mali právo byť na ne hrdí

Geomorfologický celok Tatry sa skladajú z dvoch podcelkov – Východných a Západných Tatier. Východné Tatry sa ďalej delia na Belianske a Vysoké. Západné Tatry sa delia na šesť častí: Osobitá, Sivý vrch, Liptovské Tatry, Roháče, Červené vrchy a Liptovské kopy. Roháče však, najmä návštevníci, častejšie vnímajú ako „oravskú“, časť Západných Tatier zahŕňujúcu v sebe do jedného celku skupinu Osobitá, Sivý vrch a vlastné Roháče. V takomto ponímaní majú Roháče na malom území najbohatšiu kvetenu v celom systéme Tatier. Na hlavnom hrebeni rastú podobne ako vo Vysokých Tatrách rastliny typické pre kyslé pôdy žúl a granodioritov ako viaceré druhy horcov, z nich rozšíreným je horec bodkovaný, veľmi vzácnym zas horec ľadový. Hodnotným je tiež karpatský endemit pyštek alpský. Lúky nad hornou hranicou lesa hojne dotvárajú druhy kvetov ako prilbica tuhá, kamzičník rakúsky či kýchavica lobelova. Kvetena dominujú-

cich vápencov Osobitej je blízka Belianskym Tatrám popri už spomínaných horcoch tu tiež kvitnú klinčeky, astry, poniklece, ľalie i nádherný plesnivoc alpský. Kvetena prevažujúca dolicmitov Sivého vrchu je príbuzná fatranskej flóre. Rastú tu viaceré druhy, ktoré inde v Tatrách nenájdeme. Horčičník Wittmanov, rozchodník biely, klinček lesklý.

Rovnako zaujímavé sú Roháče i svojim živočíšstvom. Hniezdia tu viaceré druhy dravcov a sov. Spomedzi nich i náš najmajestátnejší predstaviteľ dravcov orol skalný. Pôsobivé sú i pozorovania tetra holniaka a tetra hlucháňa. Roháče sú tiež domovom našich najznámejších veľkých šeliem, medveďa hnedého, vlka dravého, rysa ostrovida, či cicavcov jeleňa lesného a srnca lesného. Svoje osobitné miesto patrí symbolom Tatier, Roháčom, živočíšnym endemitom, kamzičkovi vrchovskému tatranskému a svišťovi vrchovskému tatranskému. Menej známymi, no rovnako vzácnymi

sú glaciálne relikty, svedkovia doby ľadovej, dubník trojprstý, orešnica perlavá, hraboš snežný, či piskor vrchovský.

Roháče však nie sú len geografickým pojmom, prostredím cenným svojím rastlinstvom a živočíšstvom – sú ešte viac. Pre niektorých sú spomienkou, pre iných túžbou, pre všetkých čo ich zažijú zážitkom. Sú pojmom oddychu, cieľom rekreácie. Množstvo sezónne otvorených turistických chodníkov ponúka návštevníkom možnosť duševného i fyzického relaxu. Prechádzka v mrazivom počasí, bežecká túra, skialpinistický prechod, lyžovačka na zjazdovkách. Kolík návštevníci a koľkokrát si fotografiu zvečnili svoje zážitky v Roháčoch, kolík návštevníci a koľkokrát si ich zvečnia znova a znova.

Roháče. Navštevujeme ich, vnímame ich atmosféru, naberať sily, obohacujeme sa zážitkami, no predovšetkým ich chráňme. Každý z nás možno iným spôsobom, k ich ochra-

ne však môžeme prispieť všetci. Nezahodme papier, naopak zdvihňme ho po turistovi – „milovníkovi hôr“, ktorého ten vlastný ťažil tak, že ho musel odhodíť. Buďme potichu, príroda sa nám odvdáči. Možno drozdom na konári, labuškou pri jazere, svišťom hvizdom, či pohľadom na kamzičiu čriedu pod Ostrým Roháčom. Rešpektujme návštevný poriadok, sezónne uzávery, vyznačené turistické chodníky, to všetko v svojich drobnostiach má veľký význam. Dôkladne zvážme každú snahu o nový turistický chodník, spoľahlivú atrakciu, ubytovacie zariadenie či lyžiarsku zjazdovku. Snáď s výnimkou lyžiarskych zjazdoviek ani chodník, ani ubytovňa určite nie sú cieľom našej návštevy Roháčov, ale sprostredkovateľom k nášmu pobytu.

Roháče skutočne pre mnohých z nás nie sú len geografickým pojmom. Chráňme ich, aby sme mali právo byť na ne hrdí.

Ing. Juraj Majerčák